

Motion till riksdagen 2024/25:1940

av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Anslagsfördelning

Tabell 1 Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Polismyndigheten	45 211 735	-10 000
1:2 Säkerhetspolisen	2 757 388	±0
1:3 Åklagarmyndigheten	2 788 478	10 000
1:4 Ekobrottsmyndigheten	1 139 882	30 000
1:5 Sveriges Domstolar	8 178 880	10 000
1:6 Kriminalvården	20 432 298	-10 000
1:7 Brottsförebyggande rådet	308 695	30 000
1:8 Rättsmedicinalverket	664 682	±0
1:9 Brottsoffermyndigheten	62 700	±0
1:10 Ersättning för skador på grund av brott	221 953	±0
1:11 Rättsliga biträden m.m.	4 305 857	35 000
1:12 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	90 987	±0
1:13 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	19 174	±0
1:14 Bidrag till brottsförebyggande arbete	138 157	±0
1:15 Säkerhets- och integritetsskydds nämnden	42 660	±0
1:16 Domarnämnden	12 153	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	416 000	±0
Summa	86 791 679	95 000

Anslag 1:1 Polismyndigheten

Sammantaget innebär Vänsterpartiets förslag som redovisas nedan att anslag 1:1 minskas med 10 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Vi avvisar förslaget om stärkt kameraförmåga

Vi avvisar regeringens förslag om att stärka Polismyndighetens kameraförmåga genom en ökning av anslaget med 200 miljoner kronor för 2025. Vi tror inte att fler kameror automatiskt stärker människors trygghet. I stället vill vi satsa på trygghetszoner i politiskt eftersatta områden.

Skapa trygghetszoner i politiskt eftersatta områden

För att på allvar stärka tryggheten i samhället och i politiskt eftersatta områden vill vi införa trygghetszoner i stället för visitationszoner. I en trygghetszon ska skolor, socialtjänst, polis och andra myndigheter och civila organisationer få extra resurser under en längre period. Syftet är att stärka det brottsförebyggande arbetet genom bl.a. ökad närvaro och ett ökat socialt engagemang för att bygga lokalt förtroende tillsammans med och för människorna i området. Satsningen skulle t.ex. kunna ge de berörda instanserna möjlighet att anställa särskilda trygghetsansvariga som arbetar tillsammans i trygghetsteam för att stärka området. Satsningen skulle också kunna användas till att ordna aktiviteter för ungdomar. Tillsammans med andra budgetsatsningar t.ex. på skolan och socialtjänsten hävdar vi med stöd i forskning och beprövad erfarenhet att detta skulle göra verklig skillnad. Läs mer om vårt förslag i motionen Rättsväsendet (2024/25:1929). Vi avsätter 200 miljoner kronor per år för detta ändamål.

Den totala satsningen uppgår till 500 miljoner kronor för 2025 och fördelas, förutom på UO4, på tre andra utgiftsområden (UO9 anslag 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslag 2:6 Stöd till främjande av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga, UO16 anslag 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och UO17 anslag 12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor).

Vi avvisar förslaget om inre utlänningskontroller

Vi avvisar regeringens förslag om att ytterligare utöka och effektivisera arbetet med inre utlänningskontroller genom en ökning av anslaget med 100 miljoner kronor för 2025. I stället för att jaga människor som flytt från sina hemländer vill vi satsa mer pengar på att stoppa narkotika, vapen och sprängmedel redan vid landets gränser.

Mer resurser till polisens tullverksamhet

Vi vill satsa på polisens tullverksamhet för att öka möjligheterna att stoppa narkotika, vapen och sprängmedel redan vid landets gränser. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 50 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2025.

Mer pengar till Nationellt forensiskt centrum

Nationellt forensiskt centrum (NFC) är en avdelning inom Polismyndigheten. I nära samverkan med utredningsverksamheten leder, utvecklar och utför de forensiskt arbete för en framgångsrik brottsbekämpning. NFC behöver extra tillskott av pengar eftersom arbetet annars riskerar att bli en flaskhals i rättsväsendet som leder till att brottsutredningar och rättegångar drar ut på tiden. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2025.

Femicidpaket

Vänsterpartiet vill införa ett femicidpaket där polis, åklagare och domare ska ingå i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med ökad våldskompetens, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan. Vi avsätter 10 miljoner kronor per år till ändamålet under anslaget. Den totala satsningen uppgår till 30 miljoner kronor för 2025 och fördelas på tre anslag.

Anslag 1:3 Åklagarmyndigheten

Vi avsätter 10 miljoner kronor under anslaget för vårt förslag om ett femicidpaket där polis, åklagare och domare ska ingå i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med ökad våldskompetens, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan.

Anslag 1:4 Ekobrottsmyndigheten

I dag finns ett mycket stort antal offentligt finansierade privata aktörer inom de flesta välfärdsområden, och offentlig upphandling har en stor påverkan på samhällsekonomin. De storskaliga privatiseringarna har gjort välfärden mer sårbar och till en måltavla för oseriösa företagare och ekonomisk brottslighet. Välfärdssystemet är nu under attack av kriminella gäng som gör vinster på våra gemensamma skattepengar genom att bedriva verksamheter inom välfärden. Privata företag som bedrivs av kriminella gäng startar och bedriver t.ex. vårdcentraler, vaccinationsmottagningar och HVB-hem. För att kunna rota ut de kriminella som letat sig in i välfärden bör en ny specialenhet på Ekobrottsmyndigheten inrättas i syfte att utreda privata företag som bedriver välfärdsverksamheter för att kunna upptäcka, förbjuda och lagföra välfärdsbrottslighet. Det arbetet ska ske i samverkan med polisen och Åklagarmyndigheten som ska bistå i lagföringsprocessen, och i samverkan med Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) som ska dra tillbaka tillstånd från kriminella. Arbetet på den nya specialenheten ska främst rikta sig mot att granska bokföring av företag inom välfärden som kan misstänkas bedrivas av kriminella. Det krävs att experter på myndigheten gör ett genomgripande arbete som spänner över välfärdens olika områden. Det gäller exempelvis vårdcentraler, vaccinmottagningar, personlig assistans, HVB-hem och andra verksamheter där problemet anses vara som

allvarligast. Läs mer om vårt förslag i motionen Åtgärder mot organiserad brottslighet (2024/25:1904). Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2025.

Anslag 1:5 Sveriges Domstolar

Vi avsätter 10 miljoner kronor under anslaget för vårt förslag om ett femicidpaket där polis, åklagare och domare ska ingå i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med ökad våldskompetens, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan.

Anslag 1:6 Kriminalvården

Vi avvisar förslaget om ungdomsfängelser. Regeringen avser att lämna en proposition om införandet av särskilda ungdomsfängelser till riksdagen och föreslår därför en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor för 2025. Vi avvisar regeringens förslag om ungdomsfängelser eftersom barn och unga inte blir mindre kriminella av att sitta i fängelse, vilket all trovärdig forskning visar. Vi anser att barn och unga som begår brott ska hanteras inom den statliga barn- och ungdomsvården. Vi är dock öppna för nya ungdomspåföljder men anser att regeringens utredning om den statliga barn- och ungdomsvårdens uppdrag och organisation (dir. 2024:13) måste inväntas innan några genomgripande beslut fattas på området.

Anslag 1:7 Brottsförebyggande rådet

Center mot våldsbejakande extremism (CVE) arbetar från i huvudsak kriminalpolitiska utgångspunkter och stärker och utvecklar det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Verksamheten syftar ytterst till att förebygga ideologiskt motiverad brottslighet och terrorism. CVE arbetar med stöd till skolor och kommuner m.fl., förebyggande och i samverkan. Centret är placerat inom Brottsförebyggande rådet. Vi föreslår en satsning på CVE som ska gå till starkt operativ verksamhet, dvs. coachning av skolpersonal, socialtjänst m.fl. som möter radikaliserade ungdomar. Satsningen ska även möjliggöra utvecklande av särskild avhopparkerksamhet riktad till målgruppen. Läs mer om vårt förslag i motionen Åtgärder mot organiserad brottslighet (2024/25:1904). Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2025.

Anslag 1:11 Rättsliga biträden m.m.

Inkomsttaket för att få rättshjälp har inte höjts sedan slutet av 1990-talet. Den som har ett s.k. ekonomiskt underlag över 260 000 kronor om året kan inte få rättshjälp. Ofta utgår inte heller rättsskydd via försäkringsbolag p.g.a. karensregler, och då blir det svårt att betala ett ombud. Problemet är stort, i synnerhet när det gäller förvaltningsmål och familjemål. I betänkandet SOU 2014:86 Rättvisans pris föreslogs att inkomstgränsen för det ekonomiska underlaget skulle höjas till 400 000 kronor. Vi föreslår en höjning av inkomsttaket för rättshjälp i syfte att fler människor ska få tillgång till stödet för att få

en rättvis prövning i domstol. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 35 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2025.

Nooshi Dadgostar (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Daniel Riazat (V)

Gudrun Nordborg (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Isabell Mixter (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)